

คู่มือ

การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวน
และการดำเนินคดีตามกฎหมายว่าด้วยแร่

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

กระทรวงอุตสาหกรรม

คู่มือ

การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวน
และการดำเนินคดีตามกฎหมายว่าด้วยแร่

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
กระทรวงอุตสาหกรรม

จัดทำโดย
กองการสอบสวนและนิติการ
กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
กุมภาพันธ์ 2549

คำนำ

คู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนและการดำเนินคดีตามกฎหมายว่าด้วยแร่ เป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญ เพื่อเป็นแนวพื้นฐานสำหรับใช้ประกอบการปฏิบัติงาน เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ถึงแนววิธีการดำเนินงานตามขั้นตอนเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวน และการดำเนินคดีในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยแร่

คู่มือฉบับนี้ได้จัดทำขึ้น โดยการรวบรวมขั้นตอน วิธีการปฏิบัติในการดำเนินการ สืบสวนสอบสวน การดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิด การตรวจยึดของกลาง การร้องทุกข์ กล่าวโทษ การดำเนินการเพื่อเปรียบเทียบคดี ตลอดจนรวบรวมสาระสำคัญของหลักกฎหมายอาญา ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือฉบับนี้จะเป็นประโยชน์และเพิ่มคุณค่าให้แก่เจ้าหน้าที่ ของรัฐและผู้ที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ชัดเจน มีการดำเนินการที่เป็นระบบและมี บรรทัดฐานเดียวกันต่อไป

(นายอนุสรณ์ เนื่องผลมาก)

อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(1)
สารบัญ	(2)
ส่วนที่ 1 การสืบสวนสอบสวนและดำเนินคดีตามกฎหมายว่าด้วยแร่	1
บทที่ 1 บททั่วไป.....	2
1. องค์ประกอบของความผิดตาม พ.ร.บ.แร่ พ.ศ. 2510	2
2. การวินิจฉัยเกี่ยวกับความผิดและโทษตาม พ.ร.บ.แร่ พ.ศ. 2510..	3
3. พนักงานและเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ.แร่ พ.ศ. 2510.....	4
3.1 สถานะของพนักงานเจ้าหน้าที่.....	5
3.2 อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่.....	6
4. ประเภทความผิดตาม พ.ร.บ.แร่ พ.ศ. 2510.....	7
4.1 ความผิดที่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด.....	7
4.2 ความผิดที่ไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด.....	7
บทที่ 2 ความผิดตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510	8
1. ความผิดบททั่วไป.....	8
2. ความผิดว่าด้วยการสำรวจ.....	8
3. ความผิดว่าด้วยการทำเหมือง.....	9
4. ความผิดว่าด้วยการขุดหาแร่รายย่อยและการร่อนแร่.....	11
5. ความผิดว่าด้วยการขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดิน.....	11
6. ความผิดว่าด้วยการซื้อ การขาย และการเก็บแร่.....	12
7. ความผิดว่าด้วยการมีแร่ไว้ในครอบครองและการขนแร่.....	13
8. ความผิดว่าด้วยการแต่งแร่และประกอบโลหกรรม.....	13
9. ความผิดว่าด้วยการนำแร่เข้าหรือส่งแร่ออกนอกราชอาณาจักร.....	14
บทที่ 3 แนวทางดำเนินงานกับการกระทำความผิด.....	16
1. การตรวจสอบข้อเท็จจริงและพิจารณาประเด็นข้อกฎหมาย.....	16
1.1 การตรวจสอบข้อเท็จจริง.....	16
1.2 การพิจารณาข้อกฎหมาย.....	16

1.3 การวินิจฉัยข้อเท็จจริงกับข้อกฎหมาย.....	17
2. การวินิจฉัยและดำเนินการกับการกระทำความผิด.....	17
2.1 กรณีไม่เป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติแร่ฯ.....	17
2.2 กรณีเป็นการกระทำความผิดและปรากฏตัวผู้กระทำความผิด...	18
2.3 กรณีความผิดที่ไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด.....	20
3. การจัดทำบันทึกการตรวจยึด อาัยด์ หรือบันทึกการจับกุม.....	22
4. การปฏิบัติเกี่ยวกับการนำจับและการจับกุม	23
4.1 การนำจับ	23
4.2 การจับกุม	24
5. การร้องทุกข์กล่าวโทษ.....	25
ส่วนที่ 2 แบบฟอร์ม	27
บรรณานุกรม	45
คณะผู้จัดทำ	46

ส่วนที่ 1

การสืบสวนสอบสวนและการดำเนินคดีตามกฎหมายว่าด้วยแร่

บทที่ 1

บททั่วไป

พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 คือ กฎหมายที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้สิทธิในการประกอบกิจการเกี่ยวกับแร่ เช่น การสำรวจหรือการทำเหมืองแร่ รวมทั้งการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตลอดจนเงื่อนไขในการอนุรักษ์ทรัพยากรแร่ การกำกับดูแลหรือการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิด

ในส่วนของการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิด พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม มีอำนาจในการแต่งตั้งเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ ประจำท้องที่ และเจ้าพนักงานอื่นๆ ตามความเหมาะสมให้เป็น “พนักงานเจ้าหน้าที่” โดยมีสถานะเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามความหมายในประมวลกฎหมายอาญา และมีอำนาจหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 กำหนด นอกจากนี้ ยังมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำที่เป็นความผิดและบทกำหนดโทษ ทั้งในส่วนที่เป็นโทษปรับหรือโทษจำคุก ซึ่งถือได้ว่าเป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่มีโทษทางอาญา ดังนั้น จึงต้องนำหลักเกณฑ์ขององค์ประกอบความผิดทางอาญา มาประกอบการพิจารณาคำเนิการ

1. องค์ประกอบของความผิดตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510

องค์ประกอบความผิดทางอาญา หมายถึง ข้อเท็จจริงและพฤติกรรม หรือการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลที่กฎหมายกำหนดไว้ สำหรับความผิดฐานนั้น ๆ

การกระทำโดยเจตนา หมายถึง การกระทำโดยรู้สำนึกในการที่กระทำ ขณะเดียวกัน ผู้กระทำประสงค์ต่อผลหรือย่อมถึงเห็นผลของการกระทำนั้น

การดำเนินการกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510 ต้องมีองค์ประกอบของความผิดดังนี้

- (1) ผู้กระทำความผิด หมายถึง บุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลก็ได้
- (2) การกระทำ หมายถึง จะต้องมีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ

(3) **กระทำโดยมีเจตนา** หมายถึง ผู้กระทำรู้สำนึกในการกระทำ และในขณะเดียวกัน ผู้กระทำประสงค์ต่อผลหรือย่อมถึงเห็นผลของการกระทำตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

การจะพิจารณาว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้นหรือไม่ ต้องพิจารณาจากองค์ประกอบของความผิดนั้นๆ เช่น

1. ความผิดฐานทำเหมืองโดยไม่ได้รับอนุญาตประทานบัตรชั่วคราวหรือประทานบัตรตามมาตรา 43 แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510 จะต้องมียกประกอบ คือ ต้องมีผู้กระทำความผิดซึ่งจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล และมีการกระทำอันเป็นองค์ประกอบตามความหมายของการทำเหมือง กล่าวคือ ต้องมีการกระทำแก่พื้นที่ไม่ว่าจะเป็นที่บกหรือที่น้ำ เพื่อให้ได้มาซึ่งแร่ด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายวิธี โดยไม่ได้รับอนุญาตประทานบัตรชั่วคราวหรือประทานบัตร ทั้งนี้ ที่ซึ่งทำเหมืองนั้นจะเป็นสิทธิของบุคคลใดหรือไม่ก็ตาม และการกระทำเช่นนั้นเป็นการกระทำโดยรู้สำนึกในการกระทำ หรือ

2. ความผิดฐานมีแร่ไว้ในครอบครองแต่ละชนิดเกินกว่าสองกิโลกรัมโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ได้รับการยกเว้น ตามมาตรา 105 แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510 จะต้องมียกประกอบ คือ ต้องมีผู้กระทำความผิดซึ่งอาจจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล และมีการกระทำอันเป็นองค์ประกอบตามความหมายของการมีแร่ไว้ในครอบครอง กล่าวคือ ต้องมีการซื้อแร่ มีไว้ ยึดถือ หรือรับไว้ด้วยประการใดๆ ซึ่งแร่ ทั้งนี้ ไม่ว่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น และการกระทำนั้นเป็นการกระทำโดยรู้สำนึกในการกระทำ คือ ผู้กระทำมีสติ รู้สึกผิดชอบ มิได้เป็นโรจิต หรือสติเฟื่อง รู้ว่าสิ่งที่ตนเอง มีไว้ ยึดถือไว้ หรือรับไว้ด้วยประการใด ๆ นั้น เป็นแร่

2. การวินิจฉัยเกี่ยวกับความผิดและโทษตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510¹

2.1 หลักการวินิจฉัยความผิดและโทษ

การวินิจฉัยความผิดและโทษตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 ต้องนำบทบัญญัติในภาค 1 แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ เพราะมาตรา 17 แห่งประมวลกฎหมายอาญากำหนดว่า “บทบัญญัติในภาค 1 แห่งประมวลกฎหมายนี้ ให้ใช้ในกรณีแห่งความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย เว้นแต่กฎหมายนั้นจะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น” ซึ่งจากความผิดและโทษตามพระราชบัญญัติแร่

¹ พินิจ สุภาพณา, “พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 ว่าด้วยความผิดและโทษ”, สภาการเหมืองแร่, หน้า 1-2

พ.ศ. 2510 มีทั้งส่วนที่กฎหมายกำหนดไว้ชัดเจน ไม่อาจนำบทบัญญัติทั่วไปแห่งประมวลกฎหมายอาญามาบังคับใช้ได้ และส่วนที่ไม่มีบัญญัติไว้ จึงต้องนำบทบัญญัติภาค 1 แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ เช่น

มาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 กำหนดให้ผู้ถืออาชญาบัตร ผู้ถือประทานบัตรชั่วคราว ผู้ถือประทานบัตร หรือผู้รับใบอนุญาต เป็นตัวการในการกระทำความผิดที่ตัวแทนหรือลูกจ้างได้กระทำให้เพื่อประโยชน์ของผู้ถืออาชญาบัตร ผู้ถือประทานบัตรชั่วคราว ผู้ถือประทานบัตร หรือผู้รับใบอนุญาต ฉะนั้น แม้ผู้ถืออาชญาบัตร ผู้ถือประทานบัตรชั่วคราว ผู้ถือประทานบัตร หรือผู้รับใบอนุญาต ไม่มีเจตนาในการกระทำความผิดก็ต้องรับผิดชอบ ดังนั้น การกระทำผิดตามมาตรา 10 จึงเป็นกรณีกฎหมายแร่ได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ไม่อาจนำบทบัญญัติเรื่องความรับผิดชอบในทางอาญา ตามมาตรา 59 แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้ได้ ตามนัยมาตรา 17 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

2.2 เป็นความผิดที่ไม่สามารถยอมความได้

ความผิดตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 เป็นความผิดอาญาแผ่นดิน และในบทบัญญัติว่าด้วยความผิดและโทษ มิได้บัญญัติให้เป็นความผิดอันยอมความได้ ดังนั้น จึงไม่อาจประนีประนอมยอมความหรือถอนคำร้องทุกข์ได้ นอกจากนี้ ในความผิดบางประเภทกฎหมายยังกำหนดให้เป็นอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่และอธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ที่จะทำการเปรียบเทียบปรับแทนการส่งตัวผู้กระทำความผิดไปให้พนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดี

3. พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510

พนักงานเจ้าหน้าที่ ตามความหมายของพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 มาตรา 4 หมายถึง เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ และเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้¹

¹ พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510

มาตรา 4 “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 17 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวง

3.1 สถานะของพนักงานเจ้าหน้าที่

3.1.1 เป็นเจ้าพนักงานตามความหมายในประมวลกฎหมายอาญา และในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดอาญา ให้ถือว่าพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา¹ (มาตรา 15)

3.1.2 พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องมีบัตรประจำตัว และในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510 ต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องร้องขอ (มาตรา 16)

¹ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 2 (16) พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หมายความว่า เจ้าพนักงาน ซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ให้รวมทั้งพศติ เจ้าพนักงานกรมสรรพสามิต กรมศุลกากร กรมเจ้าท่า พนักงานตรวจคนเข้าเมือง และเจ้าพนักงานอื่นๆ ในเมื่อทำการอันเกี่ยวกับการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายซึ่งตนมีหน้าที่ต้องจับกุมหรือปราบปราม

มาตรา 78 พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใด โดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลนั้นไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้

- (1) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้า ดังได้บัญญัติไว้ในมาตรา 80
 - (2) เมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมืออาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด
 - (3) เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้นตามมาตรา 66 (2) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้
 - (4) เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือจะหลบหนีในระหว่างถูกปล่อยชั่วคราว ตามมาตรา 117
- มาตรา 80 ที่เรียกว่าความผิดซึ่งหน้านั้น ได้แก่ ความผิดซึ่งเห็นกำลังกระทำความผิดหรือพบในอาการใด ซึ่งแทบจะไม่มีเวลาสงสัยเลยว่าเขาได้กระทำความผิดมาแล้วสด ๆ

3.2 อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ (เฉพาะการกำกับดูแล และการดำเนินการกับการกระทำความผิด)

3.2.1 ยึดหรืออายัดแร่หรือทรัพย์สิน ที่บุคคลได้มาหรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือเป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิด เพื่อเป็นหลักฐานในการพิจารณาคดี จนกว่าจะมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือจนกว่าคดีจะถึงที่สุด (มาตรา 15 ทวิ)¹

3.2.2 เข้าไปในเขตเหมืองแร่ เพื่อตรวจการทำเหมือง และสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ถือประทานบัตร จัดการป้องกันอันตรายอันเกิดจากการทำเหมืองหรือการแต่งแร่ (มาตรา 70)²

3.2.3 เข้าไปในเขตที่ได้รับอนุญาตให้ขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดิน เพื่อตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาต และสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้รับใบอนุญาต หรือผู้ครอบครองจัดการป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดขึ้น (มาตรา 91 จัตวา)³

¹ มาตรา 15 ทวิ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ ยึด หรืออายัด บรรดาแร่ที่มีไว้เนื่องในการกระทำความผิด และเครื่องมือ เครื่องใช้ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใดๆ ที่บุคคลได้มาหรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือเป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ไว้ เพื่อเป็นหลักฐานในการพิจารณาคดีได้จนกว่าจะมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือจนกว่าคดีจะถึงที่สุด ทั้งนี้ ไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะเป็นของผู้กระทำความผิดหรือของผู้มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่ และเมื่อได้มีการฟ้องคดีให้นำความในมาตรา 154 วรรค สอง และวรรคสามมาใช้บังคับ

ในกรณีที่มีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองมีได้ร้องขอรับทรัพย์สินคืนภายในกำหนดหกเดือน นับแต่วันทราบหรือถือว่าได้ทราบคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี ให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน ทั้งนี้ เว้นแต่อธิบดีจะใช้อำนาจประกาศหาตัวบุคคลที่เป็น เจ้าของหรือผู้ครอบครองตามมาตรา 15 เบญจ

² มาตรา 70 พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเข้าไปในเขตเหมืองแร่เพื่อตรวจการทำเหมืองได้ตลอดเวลา ให้ผู้ครอบครองเขตเหมืองแร่นั้นอำนวยความสะดวกตามควรแก่กรณี และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้ถือประทานบัตร ให้จัดการป้องกันอันตรายอันอาจเกิดจากการทำเหมืองหรือแต่งแร่ได้

³ มาตรา 91 จัตวา ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเข้าไปในเขตที่ได้รับอนุญาตให้ขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดินได้ตลอดเวลา เพื่อตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาต และให้ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้ครอบครองเขตที่ได้รับอนุญาตให้ขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดินนั้น อำนวยความสะดวกตามควรแก่กรณี ในการนี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้ครอบครองให้จัดการป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดขึ้นได้

3.2.4 เข้าไปในเขตแต่งแร่เพื่อตรวจการแต่งแร่ และส่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่ จัดการป้องกันอันตรายอันอาจเกิดจากการแต่งแร่ (มาตรา 117)¹

3.2.5 เข้าไปในเขตโลหกรรมเพื่อตรวจการประกอบโลหกรรม และส่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรม จัดการป้องกันอันตรายอันอาจเกิดจากการประกอบโลหกรรม (มาตรา 124)²

4. ประเภทความผิดตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510

4.1 ความผิดที่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด

4.1.1 ความผิดที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเปรียบเทียบ

4.1.1.1 ความผิดที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเปรียบเทียบ

4.1.1.2 ความผิดที่อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ มีอำนาจเปรียบเทียบ

4.1.2 ความผิดที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจเปรียบเทียบ

4.2 ความผิดที่ไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด

4.2.1 ความผิดที่ปรากฏของกลางในการกระทำความผิด

4.2.2 ความผิดที่ไม่ปรากฏของกลางในการกระทำความผิด

¹ มาตรา 117 พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจเข้าไปในเขตแต่งแร่เพื่อตรวจการแต่งแร่ได้ตลอดเวลาให้ ผู้ครอบครองเขตแต่งแร่นั้นอำนวยความสะดวกตามควรแก่กรณี และให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจส่งเป็นหนังสือแก่ผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่ ให้จัดการป้องกันอันตรายอันอาจเกิดจากการแต่งแร่ได้

² มาตรา 124 พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจเข้าไปในเขตโลหกรรมเพื่อตรวจการประกอบโลหกรรมได้ตลอดเวลาให้ ผู้ครอบครองเขตโลหกรรมนั้นอำนวยความสะดวกตามควรแก่กรณี และให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจส่งเป็นหนังสือแก่ผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรม ให้จัดการป้องกันอันตรายอันอาจเกิดจากการประกอบโลหกรรมได้

บทที่ 2

ความผิดตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510

พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 เป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติว่าด้วยความผิดและโทษรวมอยู่ด้วย ซึ่งการกระทำที่ถือเป็นความผิดและโทษตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 ประกอบด้วย

ลำดับ ที่	มาตรา	ฐานความผิด	บทกำหนดโทษ/ อัตราโทษ	หมายเหตุ
1.	7	<u>ความผิดทั่วไป</u> ไม่ขอรับใบแทนอาชญาบัตร ประทานบัตรชั่วคราว ประทานบัตร และใบอนุญาตที่สูญหายหรือถูกทำลาย ภายในกำหนด	ปรับไม่เกิน 500 บาท (มาตรา 132)	
2.	9 อัตรา	ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของผู้อำนวยการเขตควบคุม แร่	มาตรา 132 ทวิ และ มาตรา 132 ตรี	จ่ายเงินสินบนรางวัลได้
3.	9 นว	ขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่ผู้อำนวยการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่	จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 30,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 132 จัตวา)	
4.	11	ไม่แจ้งการพบโบราณวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ หรือแร่ พิเศษ	จำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000- บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	
5.	12	เข้าไปยึดถือ ครอบครอง ทำลาย หรือทำให้เสื่อมสภาพ พื้นที่หรือทรัพยากรโดยมิชอบด้วยกฎหมาย	(มาตรา 133)	
6.	14	ทำลาย คัดแปลง เคลื่อนย้ายหลักหมายเขตเหมืองแร่		
7.	17	ไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวง ซึ่งออกตามความใน มาตรา 17 (3) (3 ตรี) (4) (5) หรือ (6) แห่ง พ.ร.บ.แร่ พ.ศ. 2510	ปรับไม่เกิน 10,000 บาท (มาตรา 133 ทวิ)	
8.	25	<u>ความผิดด้วยการสำรวจ</u> สำรวจแร่ในที่ซึ่งไม่ได้รับสิทธิยกเว้นให้สำรวจได้	จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 133 ตรี)	จ่ายเงินสินบนรางวัลได้

ลำดับ ที่	มาตรา	ฐานความผิด	บทกำหนดโทษ/ อัตราโทษ	หมายเหตุ
9.	28 วรรค สี่	ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในอาชญาบัตร สำรวจแร่	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท (มาตรา 134)	
10.	31 วรรค หนึ่ง	ไม่ลงมือสำรวจแร่และไม่ยื่นรายงานผลการสำรวจ ตามอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท (มาตรา 134)	
11.	33 วรรค หก	ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อผูกพันที่กำหนดไว้ใน อาชญาบัตรพิเศษ	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท (มาตรา 134) รัฐมนตรี มีอำนาจเพิก ถอนอาชญาบัตรพิเศษ	
12.	40	ไม่ลงมือสำรวจแร่และไม่ยื่นรายงานผลการสำรวจ ตามอาชญาบัตรพิเศษ	ตามมาตรา 41	
13.	43	<u>ความผิดว่าด้วยการทำเหมือง</u> ทำเหมืองโดยไม่ได้รับอนุญาต	จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 30,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 135)	จ่ายเงินสินบนรางวัลได้
14.	48	ขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการรังวัด	ปรับไม่เกิน 1,000 บาท ถ้าการกระทำความผิดนั้นไม่เป็น ความผิดตามประมวล กฎหมายอาญา (มาตรา 136)	
15.	57	ไม่ทำเหมืองตามวิธีการทำเหมือง แผนผังโครงการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในการออกประทานบัตร	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท และรัฐมนตรีมีอำนาจ	
16.	59	ปลูกสร้างอาคารเกี่ยวกับการทำเหมืองนอกเขตเหมือง แร่	สั่งเพิกถอนประทาน บัตร (มาตรา 138)	
17.	60	ไม่มีคนงานทำการทุก ๆ ระยะเวลา 12 เดือน และหรือ มีเวลาทำการรวมกันน้อยกว่า 120 วัน ในทุก ๆ ระยะเวลา 12 เดือน	ปรับไม่เกิน 10,000 บาท และรัฐมนตรีมีอำนาจ สั่งเพิกถอนประทาน บัตร (มาตรา 138 ทวิ)	

ลำดับ ที่	มาตรา	ฐานความผิด	บทกำหนดโทษ/ อัตราโทษ	หมายเหตุ
18.	62	ทำเหมืองใกล้ทางหลวงหรือทางน้ำสาธารณะภายในระยะ 50 เมตร	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท และรัฐมนตรีมีอำนาจ	
19.	63	ปิดกั้นทางหลวงหรือทางน้ำสาธารณะ	สั่งเพิกถอนประทานบัตร (มาตรา 138)	
20.	64	ท่อน้ำหรือชักน้ำจากทางน้ำสาธารณะ		
21.	67	ปล่อยน้ำขุ่นหรือมูลดินทรายออกนอกเขตเหมืองแร่	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท และรัฐมนตรีมีอำนาจ	
22.	68	ไม่ป้องกันน้ำขุ่นหรือมูลดินทรายที่ปล่อยออกนอกเขตเหมืองแร่	สั่งเพิกถอนประทานบัตร (มาตรา 138)	
23.	69	กระทำหรือละเว้นกระทำการอันน่าจะเป็นเหตุให้แร่ที่มีพิษก่อให้เกิดอันตราย		
24.	70	ไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปในเขตเหมืองแร่	ปรับไม่เกิน 1,000 บาท ถ้าการกระทำนั้นไม่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา 136)	
25.	71	ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สั่งให้เปลี่ยนแปลงแก้ไขวิธีการทำเหมืองหรือแต่งแร่	จำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 5,000 บาท และรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนประทานบัตร หรือใบอนุญาตชุดเจาะน้ำเกลือใต้ดิน (มาตรา 137)	
26.	72	ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ (เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่) ที่สั่งให้ถมหรือทำดินให้เป็นไปตามเดิม	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท และต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการทำดินนั้นให้เป็นไปตามเดิม (มาตรา 139)	
27.	74	นำหรือยอมให้ผู้อื่นนำมูลแร่หรือมูลดินทรายออกนอกเขตเหมืองแร่	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท และรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนประทานบัตร (มาตรา 138)	

ลำดับ ที่	มาตรา	ฐานความผิด	บทกำหนดโทษ/ อัตราโทษ	หมายเหตุ
28.	76	ยอมให้ผู้อื่นรับช่วงการทำเหมืองโดยไม่ได้รับอนุญาต	ปรับไม่เกิน 10,000 บาท และรัฐมนตรีมีอำนาจสั่ง เพิกถอนประทานบัตร (มาตรา 140)	
29.	77	ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในใบอนุญาตรับช่วงการทำ เหมือง	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท (มาตรา 141)	
30.	89	<u>ความผิดว่าด้วยการขุดหาแร่รายย่อยและการร่อนแร่</u> ขุดหาแร่รายย่อยหรือร่อนแร่โดยไม่ได้รับอนุญาต	ปรับไม่เกิน 1,000 บาท (มาตรา 142)	จ่ายเงินสินบนรางวัลได้
31.	90	ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในใบอนุญาตหาแร่รายย่อย หรือใบอนุญาตร่อนแร่		
32.	91 ทวิ	<u>ความผิดว่าด้วยการขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดิน</u> ขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดินโดยไม่ได้รับอนุญาต	จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 30,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 135)	จ่ายเงินสินบนรางวัลได้
33.	91 จัตวา	ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งให้ จัดการป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดขึ้นจากการขุด เจาะน้ำเกลือใต้ดิน	ปรับไม่เกิน 1,000 บาท (ถ้าการกระทำนั้นไม่เป็น ความผิดตามประมวล กฎหมายอาญา) (มาตรา 136)	
34.	91 เบญจ	ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ ซึ่งให้แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือหยุดการกระทำ เพื่อ ป้องกันหรือระงับอันตรายจากการขุดเจาะน้ำเกลือใต้ ดิน	จำคุกไม่เกิน 3 เดือนหรือ ปรับไม่เกิน 5,000 บาท และรัฐมนตรีมีอำนาจสั่ง เพิกถอนประทานบัตร หรือ ใบอนุญาตขุดเจาะ น้ำเกลือใต้ดิน (มาตรา 137)	

ลำดับ ที่	มาตรา	ฐานความผิด	บทกำหนดโทษ/ อัตราโทษ	หมายเหตุ
35.	92	ความผิดว่าด้วยการซื้อ การขาย และการเก็บแร่ ซื้อแร่เพื่อประกอบธุรกิจ โดยไม่ได้รับ ใบอนุญาตซื้อ แร่	จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 5,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 143)	จ่ายเงินสินบนรางวัลได้
36.	93	ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาตซื้อแร่	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท (มาตรา 144)	
37.	94	ซื้อแร่ในที่อื่นนอกสถานที่ที่ระบุในใบอนุญาตซื้อแร่	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท (มาตรา 145)	จ่ายเงินสินบนรางวัลได้
38.	95	ไม่แสดงใบอนุญาตซื้อแร่ไว้ในที่เปิดเผย	ปรับไม่เกิน 500 บาท (มาตรา 146)	
39.	98	ซื้อแร่โดยผู้ขายไม่ได้มอบเอกสารแสดงสิทธิในแร่ที่ ขาย หรือไม่เก็บเอกสารไว้ให้ตรวจสอบ	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท (มาตรา 147)	จ่ายเงินสินบนรางวัลได้
40.	99	ขายแร่โดยผู้ขายไม่มีสิทธิขาย	จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 5,000.- บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 143)	จ่ายเงินสินบนรางวัลได้
41.	100	ขายแร่แก่บุคคลอื่นนอกจากผู้รับใบอนุญาตซื้อแร่	ปรับไม่เกิน 2,000.- บาท (มาตรา 147)	จ่ายเงินสินบนรางวัลได้
42.	101	เก็บแร่ในทางธุรกิจในที่ซึ่งไม่ได้รับอนุญาตตั้ง สถานที่เก็บแร่	จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 5,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 143)	จ่ายเงินสินบนรางวัลได้
43.	102	ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาตตั้ง สถานที่เก็บแร่	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท (มาตรา 144)	
44.	103 ตรี วรรค หนึ่ง	ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดใน การฝากแร่	จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 147 ทวิ)	

ลำดับ ที่	มาตรา	ฐานความผิด	บทกำหนดโทษ/ อัตราโทษ	หมายเหตุ
45.	105	<u>ความผิดด้วยการมีแร่ไว้ในครอบครองและการขน</u> <u>แร่</u> มีแร่ไว้ในครอบครองโดยเร้นลับไม่ได้รับการขกเว้น ให้มีได้ (ครอบครองแร่เกินกว่า 2 กิโลกรัม โดยไม่ได้ รับอนุญาต)	ปรับ 1 – 5 เท่า ของ มูลค่าแร่ และรัฐมนตรี มีอำนาจเพิกถอน ประทานบัตรชั่วคราว ประทานบัตร หรือ ใบอนุญาต (มาตรา 148)	-จ่ายเงินสินบนรางวัลได้ -อพร.มีอำนาจเปรียบเทียบ เทียบตามมาตรา 153 ทวิ
46.	106	ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาตมีแร่ไว้ใน ครอบครอง หรือ มีแร่ไว้ในครอบครองนอก สถานที่ที่กำหนด	ปรับไม่เกิน 5,000 บาท (มาตรา 148 ทวิ)	จ่ายเงินสินบนรางวัลได้
47.	108	ขนแร่โดยเร้นลับไม่ได้รับอนุญาต	ปรับ 1 – 5 เท่าของ มูลค่าแร่ และรัฐมนตรี มีอำนาจเพิกถอน ประทานบัตรชั่วคราว ประทานบัตร หรือ ใบอนุญาต (มาตรา 148)	-จ่ายเงินสินบนรางวัลได้ -อพร.มีอำนาจเปรียบเทียบ เทียบตามมาตรา 153 ทวิ
48.	109	ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในใบอนุญาตขนแร่	ปรับไม่เกิน 5,000 บาท (มาตรา 148 ทวิ)	จ่ายเงินสินบนรางวัลได้
49.	114	<u>ความผิดด้วยการแต่งแร่และประกอบโลหกรรม</u> แต่งแร่โดยไม่ได้รับขกเว้นให้เป็นผู้แต่งแร่	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท (มาตรา 149)	
50.	115	ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในใบอนุญาตแต่งแร่		
51.	116	กระทำหรือละเว้นการกระทำในการแต่งแร่อันน่าจะ เป็นเหตุให้แร่ที่มีพิษก่อให้เกิดอันตราย	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท (มาตรา 150)	
52.	117	ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งให้จัดการ ป้องกันอันตรายอันอาจเกิดจากการแต่งแร่	ปรับไม่เกิน 1,000 บาท ถ้าการกระทำนั้นไม่เป็น ความผิดตามประมวล กฎหมายอาญา (มาตรา 136)	

ลำดับ ที่	มาตรา	ฐานความผิด	บทกำหนดโทษ/ อัตราโทษ	หมายเหตุ
53.	118	ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ (เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่) ซึ่งสั่งให้เปลี่ยนแปลง แก๊ซ หรือหยุดการแต่งแร่เพื่อป้องกันอันตราย	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท (มาตรา 151)	
54.	121	ประกอบโลหกรรมที่อยู่ในความควบคุมโดยไม่ได้รับการขออนุญาตประกอบโลหกรรม	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท (มาตรา 149)	
55.	122	ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในใบอนุญาตประกอบโลหกรรม		
56.	123	กระทำหรือละเว้นการกระทำในการประกอบโลหกรรม อันน่าจะเป็นเหตุให้แร่ที่มีพิษก่อให้เกิดอันตราย	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท (มาตรา 150)	
57	124	ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งสั่งให้จัดการป้องกันอันตรายอันอาจเกิดจากการประกอบโลหกรรม	ปรับไม่เกิน 1,000 บาท ถ้าการกระทำนั้น ไม่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา 136)	
58.	125	ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ ซึ่งสั่งให้เปลี่ยนแปลง แก๊ซ หรือหยุดการประกอบโลหกรรม เพื่อป้องกันอันตราย	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท (มาตรา 151)	
59.	129	<u>ความผิดว่าด้วยการนำเข้าหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร</u> นำเข้าหรือส่งออกนอกราชอาณาจักรซึ่งแร่ที่อยู่ในความควบคุม	จำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือปรับตั้งแต่ห้าเท่าถึงสิบเท่าของมูลค่าแร่ (มาตรา 152) อพร. มีอำนาจเพิกถอน หากเข้าเงื่อนไขตาม มาตรา 52 วรรคสอง	จ่ายเงินสินบนรางวัลได้
60.	130	ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร	ปรับไม่เกิน 10,000 บาท (มาตรา 152 ทวิ)	จ่ายเงินสินบนรางวัลได้

ลำดับ ที่	มาตรา	ฐานความผิด	บทกำหนดโทษ/ อัตราโทษ	หมายเหตุ
61.	152 ตรี	ทำร้ายขาดหายไปจากบัญชีแสดงแรงกลือ	ปรับ 1 - 3 เท่าของมูลค่า แรที่ทำขาดหายและรัฐมนตรี มีอำนาจเพิกถอน ประธานบัตรชั่วคราว ประธานบัตร ใบอนุญาต หรือสถานที่ฝากแรนั้น	-จ่ายเงินสินบนรางวัลได้ อพร.มีอำนาจเปรียบเทียบ เทียบตามมาตรา 153 ทวิ

* มาตรา 153 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเปรียบเทียบได้ในความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

บทที่ 3

แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการกระทำความผิด

1. การตรวจสอบข้อเท็จจริงและพิจารณาประเด็นข้อกฎหมาย

1.1 การตรวจสอบข้อเท็จจริง

1.1.1 ตรวจสอบสถานที่ตั้งของพื้นที่เกิดเหตุ

1.1.2 ลักษณะการกระทำความผิดปรากฏตัวผู้กระทำความผิด หรือไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด

1.1.3 กรณีพบวัตถุที่สงสัยสงสัยว่าเป็นแร่ ให้คำนวณปริมาตร ชั่งน้ำหนัก หรือดำเนินการอื่นใดเพื่อให้ทราบจำนวนและน้ำหนัก

1.1.4 ประเภทหรือชนิดของเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำความผิด

1.1.5 พื้นที่ที่เกิดเหตุอยู่ในเขตพื้นที่ที่มีสิทธิตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 มีเอกสารสิทธิ์ หรืออยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใด

1.1.6 ประเภทของสิทธิตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510 ของพื้นที่เกิดเหตุ

1.2 การพิจารณาข้อกฎหมาย

1.2.1 พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510

1.2.2 กฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510

1.2.3 ระเบียบกระทรวงอุตสาหกรรมว่าด้วยการเก็บรักษาและขายหรือจำหน่ายของกลางในคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยแร่ พ.ศ. 2528

1.2.4 ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดชนิดและปริมาณแร่ที่ให้ผู้ซื้อผู้ขาย หรือผู้เก็บได้รับยกเว้น ไม่ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติว่าด้วยการซื้อแร่ การขายแร่ และการเก็บแร่

1.2.5 คำสั่งกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

1.2.5.1 เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการนำจับและการจับ

1.2.5.2 เรื่อง การพิสูจน์และวิเคราะห์แร่ของกลางในคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยแร่

1.2.5.3 เรื่อง การดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดกฎหมายหลายฉบับ

1.2.6 ข้อตกลงระหว่างกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับของกลางในคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยแร่

1.2.7 มติคณะรัฐมนตรี เรื่อง เจ้าหน้าที่ไม่ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำผิดทุกด้วยบทกฎหมายกรณีมีการกระทำผิดกฎหมายหลายฉบับ

1.3 การวินิจฉัยข้อเท็จจริงกับข้อกฎหมาย

1.3.1 แร่ที่พบในพื้นที่เกิดเหตุ เป็นแร่ที่ได้รับการยกเว้นในส่วนที่ว่าด้วยการซื้อแร่ การขายแร่ การเก็บแร่ การครอบครองแร่ และการขนแร่ ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510 หรือไม่

1.3.2 ลักษณะและพฤติการณ์ของการกระทำ ณ พื้นที่เกิดเหตุ เป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510 หรือเป็นการกระทำความผิดกฎหมายอื่น

1.3.3 ฐานความผิดตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510

1.3.4 ความผิดตาม 1.3.3 เป็นการกระทำความผิดของผู้ถือสิทธิตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510 หรือเป็นการกระทำความผิดของบุคคลภายนอกซึ่งไม่ได้มีสิทธิดังกล่าว

1.3.5 ความผิดตาม 1.3.3 เป็นคดีที่เปรียบเทียบได้ตามมาตรา 153 หรือมาตรา 153 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510 หรือเป็นคดีที่ไม่สามารถเปรียบเทียบได้

1.3.6 กระทำความผิดตามกฎหมายอื่น นอกจากเป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510

2. การวินิจฉัยและดำเนินการกับการกระทำความผิด

2.1 กรณีไม่เป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510

2.1.1 จัดทำบันทึกการตรวจสอบและสำเนาให้หน่วยงานที่ร่วมทำการตรวจสอบ

2.1.2 กรณีสันนิษฐานได้ว่า เป็นความผิดตามกฎหมายอื่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ได้ร่วมทำการตรวจสอบด้วย ให้จัดทำหนังสือแจ้งต่อหน่วยงานนั้นเพื่อทราบและดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2534 เรื่อง เจ้าหน้าที่ไม่ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำผิดทุกด้วยบทกฎหมาย กรณีมีการกระทำผิดกฎหมายหลายฉบับ

2.1.3 จัดทำรายงานต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น

2.2 กรณีเป็นการกระทำความผิดและปรากฏตัวผู้กระทำความผิด

2.2.1 ความผิดที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเปรียบเทียบ

กรณีปรากฏตัวผู้กระทำความผิด โดยตรวจพบของกลางที่ได้มาหรือได้ใช้ ในการกระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม และเป็นคดีที่เปรียบเทียบปรับได้ ให้ดำเนินการ

2.2.1.1 กรณีพบแร่และอุปกรณ์การกระทำความผิดในพื้นที่เกิดเหตุ ให้ทำการยึดหรืออายัดแร่และอุปกรณ์การกระทำความผิดไว้เป็นของกลาง โดยอาศัยอำนาจตามความใน มาตรา 15 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510

2.2.1.2 กรณีเป็นการกระทำความผิดฐานขนแร่ มีแร่ไว้ในครอบครอง แร่ ขาดหายไปจากบัญชี ร่อนแร่ ขุดหาแร่รายย่อยตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510 กรณีจำเป็นให้ ควบคุมตัวผู้กระทำความผิดเพื่อทำการเปรียบเทียบหรือดำเนินคดี พร้อมทั้งยึดหรืออายัดแร่และ อุปกรณ์การกระทำความผิดไว้เป็นของกลาง โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 15 และมาตรา 15 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510 และมาตรา 2 (6) มาตรา 78 มาตรา 80 แห่งประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา พร้อมทั้งจัดทำบันทึกการจับกุมและสำเนาให้หน่วยงานที่ร่วมทำการตรวจสอบ

2.2.1.3 กรณีเป็นการกระทำความผิดฐานอื่นตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510 นอกจาก 2.2.1.2 ให้จัดทำบันทึกการกล่าวโทษ และสำเนาให้หน่วยงานที่ร่วมทำการตรวจสอบ

2.2.1.4 จัดทำแผนที่พื้นที่เกิดเหตุให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้ร่วมตรวจสอบรับรอง

2.2.1.5 แจ้งเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ เพื่อทราบการ กระทำความผิด และขอทราบความเห็นในการดำเนินการเปรียบเทียบตามระเบียบกระทรวงพัฒนาการ แห่งชาติว่าด้วยการเปรียบเทียบคดีความผิดตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510¹

2.2.1.6 กรณีเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ พิจารณาแล้วเห็นว่าผู้กระทำความผิดควรรับโทษถึงจำคุก หรือการเปรียบเทียบอาจจะไม่เหมาะสม หรืออาจเกิด ความไม่สะดวกแก่ผู้กระทำความผิด หรือกรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่ยินยอมให้ทำการเปรียบเทียบ ให้นำ ผู้กระทำความผิด พร้อมของกลางส่งมอบและร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนท้องที่เกิดเหตุ เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมาย

¹ ระเบียบกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติว่าด้วยการเปรียบเทียบคดีความผิดตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510 ได้ กำหนดขึ้นเมื่อครั้งกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กรมทรัพยากรธรณี) เป็นหน่วยงานในสังกัด กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ โดยมีได้แก้ไขปรับปรุง และได้โอนโอนมาสังกัดทบวงธรณีวิทยาในปัจจุบัน

2.2.1.7 กรณีเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ทำการพิจารณาแล้ว มีความเห็นว่าผู้กระทำความผิดยังไม่ควรรับโทษถึงจำคุก ให้นำตัวผู้กระทำความผิดพร้อมของกลาง ส่งมอบและกล่าวโทษต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ เพื่อดำเนินการเปรียบเทียบตามระเบียบกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติว่าด้วยการเปรียบเทียบคดีความผิดตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510

2.2.1.8 กรณีสันนิษฐานว่าจะเป็นความผิดตามกฎหมายอื่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ได้ร่วมทำการตรวจสอบด้วย ให้จัดทำหนังสือแจ้งต่อหน่วยงานนั้น เพื่อทราบและดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2534 เรื่อง เจ้าหน้าที่ไม่ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดทุกตัวบทกฎหมายกรณีมีการกระทำความผิดกฎหมายหลายฉบับ กรณีมีการกระทำความผิดกฎหมายหลายฉบับ

2.2.1.9 อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่

2.2.1.9.1 ชักตัวอย่างแร่ของกลางส่งวิเคราะห์ และเก็บรักษาของกลาง ตามระเบียบกระทรวงอุตสาหกรรมว่าด้วยการเก็บรักษาและขายหรือจำหน่ายของกลางในคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยแร่ พ.ศ. 2522 และคำสั่งกรมทรัพยากรธรณี ที่ 1035/2522 เรื่อง การพิสูจน์และวิเคราะห์แร่ของกลางในคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยแร่

2.2.1.9.2 ดำเนินการเปรียบเทียบคดี

(1) กรณีระวางโทษอยู่ในอำนาจการเปรียบเทียบโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510 ให้ทำการเปรียบเทียบตามระเบียบกระทรวงอุตสาหกรรมว่าด้วยการเปรียบเทียบคดีความผิดตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510

(2) กรณีระวางโทษอยู่ในอำนาจการเปรียบเทียบโดยอธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ จัดทำรายงานต่ออธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เพื่อเสนอความเห็นเรื่องค่าปรับและขอความเห็นให้ทำการเปรียบเทียบและทำการเปรียบเทียบปรับตามบัญชาของอธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ตามระเบียบกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติว่าด้วยการเปรียบเทียบคดีความผิดตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510

2.2.1.10 จัดทำรายงานต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น

2.2.2 ความผิดที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจเปรียบเทียบ

กรณีปรากฏตัวผู้กระทำความผิด โดยตรวจพบของกลางที่ได้มาหรือได้ใช้ในการกระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม และเป็นคดีที่เปรียบเทียบปรับไม่ได้ ให้ดำเนินการ

2.2.2.1 ควบคุมตัวผู้กระทำความผิด พร้อมทั้งยึดหรืออายัดแร่และอุปกรณ์การกระทำความผิดไว้เป็นของกลาง โดยอาศัยอำนาจตามความใน มาตรา 15 และ มาตรา 15 ทวิ

แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510 ประกอบ มาตรา 2 (6) มาตรา 78 และ มาตรา 80 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

2.2.2.2 จัดทำบันทึกการจับกุม และสำเนาให้หน่วยงานที่ร่วมตรวจสอบ

2.2.2.3 จัดทำแผนที่พื้นที่ที่เกิดเหตุให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้ร่วมตรวจสอบรับรอง

2.2.2.4 ร้องทุกข์กล่าวโทษ และนำผู้กระทำความผิดพร้อมของกลางส่งพนักงานสอบสวนท้องที่เกิดเหตุ เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมาย

2.2.2.5 กรณีสันนิษฐานได้ว่าจะเป็นความผิดตามกฎหมายอื่น และหน่วยงานที่รับผิดชอบไม่ได้ร่วมทำการตรวจสอบด้วย ให้จัดทำหนังสือแจ้งต่อหน่วยงานนั้นเพื่อทราบและดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2534 เรื่อง เจ้าหน้าที่ไม่ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดทุกตัวบทกฎหมายกรณีมีการกระทำความผิดกฎหมายหลายฉบับ

2.2.2.6 ติดตามผลการดำเนินคดีตาม ข้อ 2.2.2.4 และสรุปผลจัดทำรายงานต่ออธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

2.2.2.7 เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ดำเนินการ

2.2.1.7.1 รับมอบของกลางจากพนักงานสอบสวนท้องที่เกิดเหตุ

2.2.1.7.2 ทำการชักตัวอย่างแร่ของกลาง ส่งแร่ของกลางไปทำ

การวิเคราะห์และเก็บรักษาของกลางตามระเบียบกระทรวงอุตสาหกรรมว่าด้วยการเก็บรักษาและขายหรือจำหน่ายของกลางในคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยแร่ และคำสั่งกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เรื่อง การพิสูจน์และวิเคราะห์แร่ของกลางในคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยแร่

2.2.2.8 จัดทำรายงานต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น

2.3 กรณีความผิดที่ไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด

2.3.1 ความผิดที่ปรากฏของกลางในการกระทำความผิด

กรณีไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด แต่ตรวจพบของกลางที่ได้มาหรือได้ใช้ในการกระทำความผิด ให้ดำเนินการ

2.3.1.1 ยึดหรืออายัดแร่และอุปกรณ์การกระทำความผิดไว้เป็นของกลางโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 15 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510

2.3.1.2 จัดทำบันทึกตรวจยึดของกลาง และสำเนาให้หน่วยงานที่ร่วมทำการตรวจสอบ

2.3.1.3 จัดทำแผนที่พื้นที่ที่เกิดเหตุ และให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้ร่วมตรวจสอบรับรอง

2.3.1.4 กรณีเป็นการชี้ของกลางที่ต้องสงสัยในการกระทำความผิด โดยไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครอง และสันนิษฐานได้ว่าไม่มีความผิดตามกฎหมายอื่นให้นำของกลางส่งมอบต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ และลงบันทึกประจำวันไว้เป็นหลักฐานต่อสถานีตำรวจท้องที่เกิดเหตุ เพื่อดำเนินการประกาศหาเจ้าของหรือผู้ครอบครองของกลางที่ต้องสงสัยตาม มาตรา 15 เบญจ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510

2.3.1.5 กรณีเป็นการชี้ของกลางที่ต้องสงสัยในการกระทำความผิด โดยไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครอง และอาจสันนิษฐานได้ว่าเป็นความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย ให้นำของกลางส่งมอบและร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนท้องที่เกิดเหตุ เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมาย

2.3.1.6 กรณีสันนิษฐานได้ว่าเป็นความผิดตามกฎหมายอื่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ได้ร่วมทำการตรวจสอบด้วย ให้จัดทำหนังสือแจ้งต่อหน่วยงานนั้น เพื่อทราบและดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2534 เรื่อง เจ้าหน้าที่ไม่ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดทุกตัวบทกฎหมาย กรณีมีการกระทำความผิดกฎหมายหลายฉบับ

2.3.1.7 ติดตามผลการดำเนินคดีตาม 2.3.1.5 และสรุปผลจัดทำรายงานต่ออธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

2.3.1.8 เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ดำเนินการ

2.3.1.8.1 รับมอบของกลางจากผู้ตรวจยึดหรือพนักงานสอบสวนท้องที่เกิดเหตุทำการชักตัวอย่างแร่ของกลาง

2.3.1.8.2 ส่งแร่ของกลางไปทำการวิเคราะห์และเก็บรักษาของกลางตามระเบียบกระทรวงอุตสาหกรรมว่าด้วยการเก็บรักษาและขายหรือจำหน่ายของกลางในคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยแร่ และคำสั่งกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เรื่องการพิสูจน์และวิเคราะห์แร่ของกลางในคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยแร่

2.3.1.9 จัดทำรายงานต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น

2.3.2 ความผิดที่ไม่ปรากฏของกลางในการกระทำความผิด

กรณีดังกล่าวรวมถึงกรณีมีเหตุอันควรสงสัยหรือสันนิษฐานได้ว่า เป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510 แต่เป็นความผิดที่ได้กระทำมาก่อนหน้านี้โดยไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิดหรือของกลาง ให้ดำเนินการ

2.3.2.1 จัดทำบันทึกการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ และสำเนาให้หน่วยงานที่ร่วมทำการตรวจสอบ

2.3.1.2 กรณีสันนิษฐานได้ว่าจะเป็นความผิดตามกฎหมายอื่นและหน่วยงานที่รับผิดชอบไม่ได้ร่วมทำการตรวจสอบด้วย ให้จัดทำหนังสือแจ้งต่อหน่วยงานนั้นเพื่อทราบและดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2534 เรื่อง เจ้าหน้าที่ไม่ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำผิดทุกตัวบทกฎหมายกรณีมีการกระทำผิดกฎหมายหลายฉบับ

2.3.1.3 ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนในท้องที่เกิดเหตุ

2.3.1.4 จัดทำรายงานต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น

3. การจัดทำบันทึกการตรวจยึด อาัยด์ หรือบันทึกการจับกุม

บันทึกการตรวจยึด อาัยด์ หรือบันทึกการจับกุม เป็นเอกสารอย่างหนึ่งที่ใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีของพนักงานสอบสวน โดยหลักของการจัดทำบันทึกการตรวจยึด อาัยด์ หรือบันทึกการจับกุม ต้องครอบคลุมสาระสำคัญของการใช้อำนาจตามกฎหมาย วันเวลาและสถานที่ของการดำเนินการ พฤติการณ์ของการกระทำความผิดหรือข้อเท็จจริงที่ตรวจพบ รายชื่อและลายมือชื่อของผู้เกี่ยวข้องรวมถึงเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการในเรื่องนั้นๆ ดังนั้น สาระสำคัญของการจัดทำบันทึกฯ จะประกอบด้วยส่วนต่างๆ คือ

3.1 ส่วนหัวบันทึก ประกอบด้วย

3.1.1 สถานที่ที่บันทึก (บันทึก ณ สถานที่เกิดเหตุ)

3.1.2 วัน เดือน ปี และเวลาที่เข้าดำเนินการ

3.1.3 รายชื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งใช้อำนาจดำเนินการ (อาจหมายถึงหัวหน้าผู้ตรวจยึด อาัยด์ จับกุม หรือเจ้าหน้าที่ผู้ใช้อำนาจดำเนินการทั้งหมดหรือคนใดคนหนึ่ง)

3.2 ส่วนเนื้อหาและผลการดำเนินการ หมายถึง เนื้อหา พฤติการณ์ของการกระทำความผิด หรือข้อเท็จจริงที่ตรวจพบ ประกอบด้วย

3.2.1 การปฏิบัติหน้าที่โดยอาศัยอำนาจใดตามกฎหมาย เช่น อาศัยอำนาจตามหมายค้น หมายจับ หรือตาม พ.ร.บ.แร่ พ.ศ. 2510 มาตรา 15 ทวิ เป็นต้น

3.2.2 พฤติการณ์ที่ตรวจพบหรือพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด (ระบุให้ครบองค์ประกอบของความผิดนั้นๆ) รวมถึงการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อกรณีที่ตรวจพบการกระทำความผิด เช่น การยึด อาัยด์ของกลาง หรือการจับกุมผู้กระทำความผิด

3.2.3 ข้อกล่าวหาหรือฐานความผิดและรายชื่อผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหา

3.2.4 สถานที่เกิดเหตุโดยละเอียด พร้อมแผนที่โดยสังเขป

3.3 ส่วนท้ายบันทึก ประกอบด้วย

3.3.1 ข้อความแสดงความบริสุทธิ์ใจของพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน

3.3.2 วัน เดือน ปี และเวลาสิ้นสุดในการดำเนินการ

3.3.3 ลายมือชื่อของพนักงานเจ้าหน้าที่ พยานบุคคล ผู้เกี่ยวข้อง และผู้จัดทำบันทึก

หมายเหตุ กรณีมีการยึดทรัพย์สินของ หรืออุปกรณ์ใดๆ ที่ได้มาหรือได้ใช้ในการกระทำความผิด ให้จัดทำบัญชีสิ่งของ ให้ผู้ครอบครองสถานที่ บุคคลในครอบครัว ผู้ต้องหา ผู้แทน หรือบุคคลผู้เกี่ยวข้องเป็นพยานรับทราบและลงลายมือชื่อรับรองไว้ พร้อมส่งมอบพนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

4. การปฏิบัติเกี่ยวกับการนำจับและการจับกุม

4.1 การนำจับ¹

เพื่อให้การจ่ายเงินสินบน และเงินรางวัลเป็นไปโดยถูกต้องและรัดกุมให้ดำเนินการดังนี้

(1) ผู้นำจับต้องแจ้งความนำจับเป็นหนังสือสองฉบับเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐาน ดังนี้

- **ต้นฉบับ** สำหรับผู้รับแจ้งความนำจับ
- **คู่ฉบับ** สำหรับผู้แจ้งความนำจับ

(2) กรณีผู้นำจับมีความจำเป็นต้องแจ้งความโดยวิธีปิดนาม ให้ผู้แจ้งความนำจับพิมพ์ลายนิ้วมือแทนการลงลายมือชื่อโดยไม่ต้องระบุนาม และผู้รับแจ้งความต้องลงนามรับรองลายพิมพ์นิ้วมือไว้เป็นหลักฐานการรับแจ้งความนั้น

(3) กรณีการแจ้งความโดยจดหมายหรือโทรเลข ให้ถือว่าจดหมายหรือโทรเลขที่มีชื่อ และที่อยู่ของผู้แจ้งแน่นอนนั้นเป็นหนังสือแจ้งความนำจับ

(4) กรณีแจ้งความนำจับทางโทรศัพท์ ให้ผู้รับแจ้งความบันทึกข้อความไว้เป็นหลักฐานเสนอต่อผู้บังคับบัญชาก่อนดำเนินการจับกุม เว้นแต่กรณีที่ผู้รับแจ้งเป็นผู้มีตำแหน่งตั้งแต่รองอธิบดีขึ้นไปในส่วนกลาง หรือเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ในส่วนภูมิภาค ไม่ต้องเสนอรายงานดังกล่าว

¹ คำสั่ง กทช. ที่ 1077/2522 ลงวันที่ 20 พฤศจิกายน 2522

การรับแจ้งความทางโทรศัพท์ ให้ผู้รับแจ้งชี้แจงให้ผู้แจ้งทราบว่า หากประสงค์จะขอรับเงินสินบน ให้ติดต่อกับผู้รับแจ้งเพื่อทำหนังสือแจ้งความนำจับ ภายในสามวันนับแต่วันรับแจ้งทางโทรศัพท์

4.2 การจับกุม¹

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำรายงานการจับกุม (ตามแบบที่กำหนดไว้แนบท้าย) และให้ปฏิบัติ ดังนี้

4.2.1 ส่วนกลาง

4.2.1.1 ให้ผู้จับกุมทำรายงานการจับกุม เสนอต่อผู้บังคับบัญชาอย่างช้าก่อนสิ้นเวลาราชการของวันถัดจากวันที่มีการจับกุม

4.2.1.2 ให้ผู้บังคับบัญชารับเสนอไปโดยลำดับ โดยให้ผู้เสนอแต่ละคนลงวัน เวลา ที่เสนอถึงอธิบดี หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในสามวันนับจากวันที่มีการจับกุม

4.2.1.3 หากวันที่ครบกำหนดเป็นวันหยุดราชการ ให้เสนอภายในวันแรกที่เปิดทำการ และให้เสนอหนังสือแจ้งความนำจับไปพร้อมกับรายงานการจับกุมด้วย

4.2.2 ส่วนภูมิภาค

4.2.2.1 ให้ปฏิบัติเช่นการปฏิบัติในส่วนกลางโดยอนุโลม โดยให้รายงานถึงเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ภายในสามวันนับแต่วันที่มีการจับกุม

4.2.2.2 การจับกุมการกระทำความผิด ตามมาตรา 43 (ทำเหมืองโดยไม่ได้รับอนุญาต) มาตรา 105 (การครอบครองแร่เกินกว่าสองกิโลกรัมโดยไม่ได้รับอนุญาต) มาตรา 108 (ขนแร่โดยไม่ได้รับอนุญาต) มาตรา 129 (นำแร่เข้าหรือส่งแร่ออกนอกราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาต) และมาตรา 152 ตรี (แร่ขาดหายไปจากบัญชีแสดงการขุดแร่ของผู้ถือประทานบัตรชั่วคราว หรือผู้ถือประทานบัตร หรือบัญชีแสดงแร่คงเหลือของผู้รับใบอนุญาตซื้อแร่ ผู้รับใบอนุญาตตั้งสถานที่เก็บแร่ ผู้รับใบอนุญาตให้มีแร่ไว้ในครอบครอง ผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่หรือผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรม) ให้เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ ส่งรายงานการจับกุมพร้อมทั้งสำเนาหนังสือแจ้งความนำจับไปกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ภายในสามวันนับแต่วันที่จับกุม

¹ คำสั่ง กทช. ที่ 1077/2522 ลงวันที่ 20 พฤศจิกายน 2522

เอกสารประกอบการเสนอ

- (1) รายงานการจับกุม
- (2) หนังสือแจ้งความนำจับ
- (3) จดหมาย หรือ โทรเลข กรณีที่มีการแจ้งความนำจับทางจดหมาย หรือ ทางโทรเลข
- (4) บันทึกของผู้รับแจ้งความนำจับกรณีที่มีการแจ้งความนำจับทางโทรศัพท์

หมายเหตุ

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ (ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา) ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในเขตท้องที่ ที่มีการแจ้งความนำจับนั้นเป็นผู้รับแจ้งความนำจับและลงนามรับรองในหนังสือแจ้งความนำจับ

5. การร้องทุกข์กล่าวโทษ

การร้องทุกข์ หมายถึง การที่ผู้เสียหายกล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้นจะรู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม ซึ่งกระทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหายและการกล่าวหาเช่นนั้น ได้กล่าวหาโดยมีเจตนาจะให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ

การกล่าวโทษ หมายถึง การที่บุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่ผู้เสียหายได้กล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ว่ามีบุคคลรู้ตัวหรือไม่ก็ได้กระทำความผิดอย่างหนึ่งขึ้น

ผู้เสียหาย หมายถึง บุคคลผู้ได้รับความเสียหาย เนื่องจากการกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่ง รวมทั้งบุคคลอื่นที่มีอำนาจจัดการแทนได้

การร้องทุกข์กล่าวโทษในคดีความผิดตาม พ.ร.บ.แร่ พ.ศ. 2510

กรณีมีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวเป็นกฎหมายที่รัฐบัญญัติขึ้น หากมีการฝ่าฝืนจึงเป็นความเสียหายต่อรัฐ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ในฐานะหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 จึงเป็นผู้เสียหาย ดังนั้น อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ในฐานะผู้แทนนิติบุคคล

จึงเป็นผู้เสียหาย เจ้าพนักงานเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ มิใช่ผู้เสียหายโดยตรง

ดังนั้น เมื่อพบว่ามีกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 เกิดขึ้นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิด อันมิใช่เป็นความผิดซึ่งหน้า หรือเป็นความผิดที่ไม่สามารถเปรียบเทียบปรับได้ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องไปดำเนินการร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน ในการดำเนินการดังกล่าวพนักงานสอบสวนอาจขอให้ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ แสดงหนังสือมอบอำนาจให้ผู้ร้องทุกข์จากอธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ จึงควรปฏิบัติตามเพื่อความสะดวกในการดำเนินคดีของพนักงานสอบสวน

ส่วนที่ 2

แบบฟอร์ม

หนังสือแจ้งความนำจับ

เขียนที่.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ข้าพเจ้า..... อายุ..... ปี
อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ถนน..... ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด.....
ได้นำความมาแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

.....
.....
.....
.....
.....

โดยข้าพเจ้ามีความประสงค์ขอรับเงินสินบนนำจับ

ข้าพเจ้าผู้มีนามข้างท้ายนี้ ได้รับแจ้งความไว้แล้วตั้งแต่วันที่ เดือน
พ.ศ. เวลา น.

ลงลายมือชื่อผู้รับแจ้งความ.....

ตำแหน่ง.....

ลายมือชื่อ หรือลายพิมพ์หัวแม่มือขวาของผู้แจ้งความ.....

ขอรับรองว่าเป็นลายพิมพ์หัวแม่มือขวาของผู้แจ้งความนำจับจริง

ลงชื่อผู้รับรอง.....

ตำแหน่ง.....

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ

ที่

วันที่

เรื่อง รายงานการจับกุม

เรียน

ด้วยเมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ. เวลาน.

ข้าพเจ้า ตำแหน่ง.....

พร้อมด้วย.....

ได้จับกุม..... ที่.....

เนื่องจาก.....ได้กระทำความผิดพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510

ฐาน..... โดยมีรายละเอียดตามพุดติการณ ดังนี้

.....

.....

และได้ยึด/อายัดทรัพย์สินที่มีไว้ในเนื่องในการกระทำความผิดไว้เป็นของกลาง ดังนี้

(1)

(2) การจับกุมดังกล่าวข้าพเจ้าได้นำตัวผู้ต้องหามอบให้.....

ดำเนินการตามกฎหมาย ส่วนของกลางที่ยึด/อายัดไว้ได้นำส่งมอบให้.....

เป็นผู้เก็บรักษาแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(.....)

ตำแหน่ง

...../.....เวลา.....น.

บันทึกการตรวจสอบ/การกล่าวโทษ

เขียนที่.....

วันที่ เดือน.....พ.ศ.....

บันทึกฉบับนี้ทำขึ้นไว้เพื่อแสดงว่า วันนี้ (.....) เวลา.....น.
พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510 ประกอบด้วย.....
.....พร้อมด้วย.....
.....รวม.....นาย
ได้ทำการตรวจสอบ ณ บ้านเลขที่.....หมู่ที่..... ถนน.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....
จังหวัด..... โดยมี.....
ในฐานะ.....เป็นผู้นำการตรวจสอบ

ผลการตรวจสอบปรากฏว่า.....

อนึ่ง ในการดำเนินการครั้งนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ และเจ้าพนักงานผู้เกี่ยวข้องทุกคน
มิได้บังคับ ชูเชิญ ทำให้ผู้ต้องหาหรือบุคคลอื่นได้รับอันตรายแก่กายและจิตใจ มิได้ทำให้เสียหาย
สูญหาย หรือไร้ค่าซึ่งทรัพย์สิน หรือประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดของผู้ใด อีกทั้งยังมิได้เรียกรับ
หรือยอมจะรับซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

อ่านให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายฟังแล้วรับว่าถูกต้องเข้าใจจึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ)..... ผู้นำการตรวจสอบ
(.....)

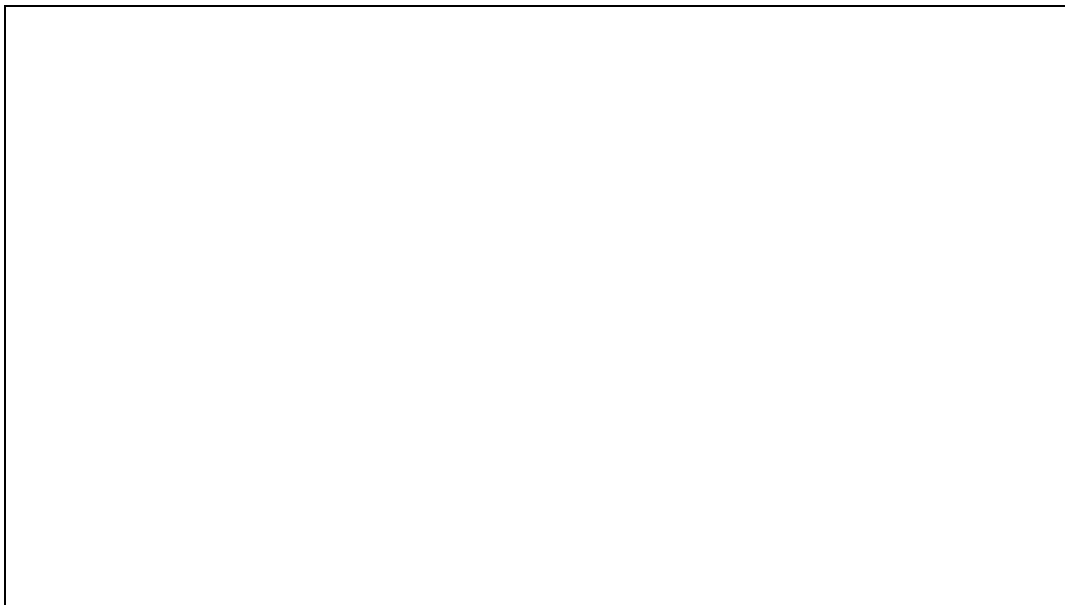
(ลงชื่อ)..... ผู้ตรวจสอบ
(.....)

(ลงชื่อ)..... พยาน
(.....)

(ลงชื่อ)..... ผู้ตรวจสอบ/บันทึก
(.....)

แผนที่เกิดเหตุการณ์ตรวจสอบ/กล่าวโทษ

แผนที่สังเขปแสดงจุด/บริเวณที่เกิดเหตุ แนบท้ายบันทึกการตรวจสอบ/กล่าวโทษ
ลงวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา..... น. เหตุเกิด ณ บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....
ถนน..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....
จังหวัด.....เขตท้องที่สถานีตำรวจ.....
จังหวัด.....

ขอรับรองว่า จุดแสดงสถานที่เกิดเหตุใกล้เคียงกับความเป็นจริงทุกประการ จึง
ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ)..... ผู้નાการตรวจสอบ
(.....)

(ลงชื่อ)..... ผู้ตรวจสอบ
(.....)

(ลงชื่อ)..... พยาน
(.....)

(ลงชื่อ)..... ผู้ตรวจสอบ/บันทึก
(.....)

บันทึกการตรวจยึด/อายัดของกลาง

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บันทึกฉบับนี้ทำขึ้นไว้เพื่อแสดงว่า วันนี้ (.....) เวลา.....น.
พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510 ประกอบด้วย.....
.....พร้อมด้วย.....รวม.....นาย
ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา 15 ทวิ และมาตรา 15 เบญจ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510 ร่วมกันทำ
การตรวจยึด/อายัด.....ซึ่งเจ้าหน้าที่เห็นว่า มีลักษณะ
ต้องสงสัยในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510 ฐาน.....
.....โดยไม่ปรากฏตัวผู้เป็นเจ้าของ
หรือผู้ครอบครองไว้เป็นของกลางโดยมีรายละเอียดและพฤติการณ์ในการตรวจยึด ดังนี้

.....
เหตุเกิด ณ บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ถนน..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจยึดได้นำของกลางส่งสถานีตำรวจ.....
.....เพื่อดำเนินการตามกฎหมาย ต่อไป

อนึ่ง ในการดำเนินการครั้งนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ และเจ้าพนักงานผู้เกี่ยวข้องทุกคน
มิได้บังคับขู่เข็ญให้ผู้ต้องหา หรือบุคคลอื่นได้รับอันตรายแก่กายและจิตใจ มิได้ทำให้เสียหาย
สูญหาย หรือไร้ค่าซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดของผู้ใด อีกทั้งยังมิได้เรียกรับหรือ
ยอมจะรับซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

อ่านให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายฟังแล้วรับว่าถูกต้องเข้าใจดีจึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ)..... ผู้ตรวจยึด/อายัด
(.....)

(ลงชื่อ)..... พยาน
(.....)

(ลงชื่อ)..... ผู้ตรวจยึด/อายัด/บันทึก
(.....)

บัญชีของกลางการตรวจยึดของกลาง

รายการของกลางที่ตรวจยึด/อายัด แบนท้ายบันทึกการตรวจยึด/อายัดของกลาง
 ลงวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา..... น. เหตุเกิด ณ บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....
 ถนน..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....
 จังหวัด..... เขตท้องที่สถานีตำรวจ.....
 จังหวัด.....

ลำดับที่	รายการ	ชนิด/ขนาด	จำนวน	หมายเหตุ
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				

รวมของกลางจำนวน..... รายการ รวมทั้งสิ้น.....ชิ้น/.....

ขอรับรองว่าบัญชีของกลางข้างต้นนี้ ถูกต้องตามที่ตรวจยึด/อายัดไว้จากสถานที่
 เกิดเหตุทุกประการ

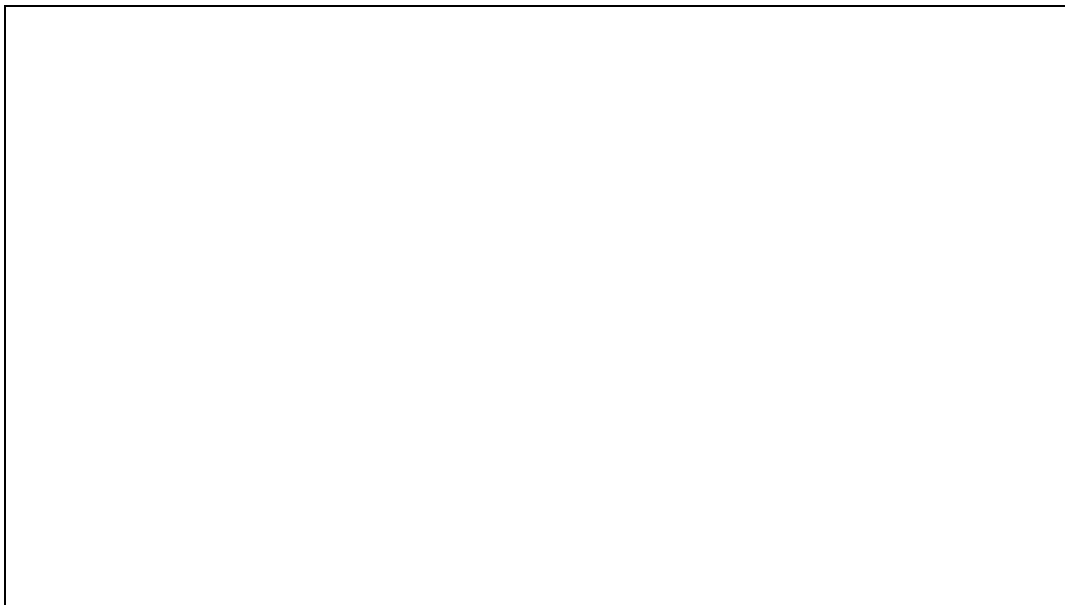
(ลงชื่อ)..... ผู้ตรวจยึด/อายัด
 (.....)

(ลงชื่อ)..... พยาน
 (.....)

(ลงชื่อ)..... ผู้ตรวจยึด/อายัด/บันทึก
 (.....)

แผนที่เกิดเหตุการณ์ตรวจยึด/อายัดของกลาง

แผนที่สังเขปแสดงจุด/บริเวณที่เกิดเหตุ แบบทำบันทึกการตรวจยึด/อายัดของกลาง
ลงวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา..... น. เหตุเกิด ณ บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....
ถนน..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....
จังหวัด.....เขตท้องที่สถานีตำรวจ.....
จังหวัด.....

ขอรับรองว่า จุดแสดงสถานที่เกิดเหตุใกล้เคียงกับความเป็นจริงทุกประการ จึง
ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ)..... ผู้นำการตรวจยึด/อายัด
(.....)

(ลงชื่อ)..... ผู้ตรวจยึด/อายัด
(.....)

(ลงชื่อ)..... พยาน
(.....)

(ลงชื่อ)..... ผู้ตรวจยึด/อายัด/บันทึก
(.....)

บันทึกการจับกุม

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บันทึกฉบับนี้ทำขึ้นไว้เพื่อแสดงว่า วันนี้ (.....) เวลา.....น.
พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510 ประกอบด้วย.....
พร้อมด้วย.....รวม.....นาย
ได้ทำการจับกุมผู้ต้องหา ดังมีรายนามต่อไปนี้
พร้อมด้วยของกลาง คือ
โดยกล่าวหาว่า.....
พฤติการณ์ที่กล่าวหา คือ.....
จากการสอบถามผู้ต้องหาขณะจับกุม ผู้ต้องหาให้การ.....
เหตุเกิด ณ บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ถนน..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
นำตัวผู้ต้องหาพร้อมของกลางส่งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจ.....
..... เพื่อดำเนินการตามกฎหมาย ต่อไป

อนึ่ง ในการดำเนินการครั้งนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ และเจ้าพนักงานผู้เกี่ยวข้องทุกคน
มิได้บังคับขู่เข็ญทำให้ผู้ต้องหา หรือบุคคลอื่นได้รับอันตรายแก่กายและจิตใจ มิได้ทำให้เสียหาย
สูญหาย หรือไร้ค่าซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดของผู้ใด อีกทั้งยังมิได้เรียกรับหรือ
ขอมจะรับซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

อ่านให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายฟังแล้วรับว่าถูกต้องเข้าใจจึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ)..... ผู้ต้องหา
(.....)

(ลงชื่อ)..... ผู้จับกุม
(.....)

(ลงชื่อ)..... พยาน
(.....)

(ลงชื่อ)..... ผู้จับกุม/บันทึก
(.....)

บัญชีของกลางการจับกุม

รายการของกลางที่ตรวจยึด/อายัด แขนงท้ายบันทึกการจับกุม ลงวันที่.....
 เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....น. เหตุเกิด ณ บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....
 ถนน..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....
 จังหวัด..... เขตท้องที่สถานีตำรวจ.....
 จังหวัด.....

ลำดับที่	รายการ	ชนิด/ขนาด	จำนวน	หมายเหตุ
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				

รวมของกลางจำนวน..... รายการ รวมทั้งสิ้น.....ชิ้น/.....

ขอรับรองว่าบัญชีของกลางข้างต้นนี้ ถูกต้องตามที่ตรวจยึด/อายัดไว้จากสถานที่
 เกิดเหตุทุกประการ

(ลงชื่อ)..... ผู้ต้องหา

(.....)

(ลงชื่อ)..... ผู้จับกุม

(.....)

(ลงชื่อ)..... พยาน

(.....)

(ลงชื่อ)..... ผู้จับกุม/บันทึก

(.....)

แผนที่เกิดเหตุการณ์จับกุม

แผนที่สังเขปแสดงจุด/บริเวณที่เกิดเหตุ แนบท้ายบันทึกการจับกุม ลงวันที่.....
เดือน..... พ.ศ..... เวลา..... น. เหตุเกิด ณ บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....
ถนน..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....
จังหวัด.....เขตท้องที่สถานีตำรวจ.....
จังหวัด.....

ขอรับรองว่า จุดแสดงสถานที่เกิดเหตุใกล้เคียงกับความเป็นจริงทุกประการ จึง
ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ)..... ผู้ต้องหา

(.....)

(ลงชื่อ)..... ผู้จับกุม

(.....)

(ลงชื่อ)..... พยาน

(.....)

(ลงชื่อ)..... ผู้จับกุม/บันทึก

(.....)

บัตรบันทึกรายการชักตัวอย่างแร้

การตรวจสอบ/จับกุม/ตรวจยึด เมื่อวันที่.... เดือน..... พ.ศ..... เหตุเกิด
ณ บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ถนน..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... เขตท้องที่
สถานีตำรวจ..... จังหวัด.....
ชนิดแร่ น้ำหนัก.....
ชื่อผู้ต้องหา.....รวม.....นาย

(ลงชื่อ)..... (.....)	ผู้ตรวจสอบ/จับกุม/ผู้ตรวจยึด
(ลงชื่อ)..... (.....)	ผู้นำตรวจ/ผู้ต้องหา
(ลงชื่อ)..... (.....)	พยาน
(ลงชื่อ)..... (.....)	พยาน

สัญญาฝากรักษาของกลาง

สัญญานี้ทำขึ้น ณ ที่.....ถนน.....
ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
เมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ. ระหว่างกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
โดย.....ผู้ได้รับมอบอำนาจฯ ซึ่งต่อไปใน
สัญญานี้เรียกว่า “ผู้ฝาก” ฝ่ายหนึ่ง กับ.....
อยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....หมู่ที่..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... ซึ่งต่อไป
ในสัญญานี้เรียกว่า “ผู้รับฝาก” อีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงทำสัญญากันมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ผู้ฝากตกลงฝากและผู้รับฝากตกลงรับฝากทรัพย์สินที่เป็นของกลางต่างๆ ตาม
รายละเอียดที่แนบท้ายนี้ ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา ไปเก็บรักษาไว้ ณ บ้านเลขที่.....
ถนน..... หมู่ที่..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

ข้อ 2 ผู้ฝากตกลงฝากทรัพย์สินตามข้อ 1 ให้อยู่ในความดูแลและรับผิดชอบของ
ผู้รับฝากเป็นระยะเวลา..... (วัน เดือน ปี) นับตั้งแต่วันที่ทำสัญญาซึ่งจะครบ
กำหนดในวันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ข้อ 3 การฝากทรัพย์สินตามข้อ 1 ผู้รับฝากตกลงคิดบำเหน็จค่าฝากรวมทั้งค่าใช้
สถานที่ในการเก็บรักษาทรัพย์สินดังกล่าวเป็นรายเดือน ๆ ละบาท

ข้อ 4 ผู้รับฝากต้องยอมให้ผู้ฝากตรวจสอบทรัพย์สินที่ฝากตามที่ผู้ฝากต้องการ เว้น
แต่ผู้รับฝากจะมีเหตุขัดข้องและได้แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้ฝากทราบล่วงหน้าแล้ว

ข้อ 5 ผู้รับฝากต้องสงวนและรักษาทรัพย์สินที่ฝากตามสัญญา ให้เหมาะสมกับชนิด
และสภาพของทรัพย์สินที่ฝากนั้น ถ้าทรัพย์สินที่ฝากเกิดสูญหายหรือบุบสลายไปไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ
ก็ตาม ผู้รับฝากจะต้องรับผิดชอบใช้ราคาหรือค่าเสียหายให้แก่ผู้ฝาก เว้นแต่จะเป็นเหตุสุดวิสัยซึ่ง
สามารถจะพิสูจน์ได้ว่า ถึงอย่างไรทรัพย์สินนั้นก็จะต้องสูญหายหรือบุบสลายอยู่นั่นเอง

ข้อ 6 ผู้รับฝากต้องไม่นำทรัพย์สินที่ฝากตามสัญญาออกใช้สอยเอง หรือนำไปให้
บุคคลภายนอกใช้สอยหรือให้บุคคลภายนอกเก็บรักษา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร
จากผู้ฝาก หากผู้รับฝากฝ่าฝืนข้อกำหนดดังกล่าวจนเป็นเหตุให้ทรัพย์สินที่ฝากตามสัญญาสูญหาย
หรือบุบสลายไปไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ก็ตาม ผู้รับฝากจะต้องรับผิดชอบใช้ราคาหรือค่าเสียหายให้แก่ผู้ฝาก

เว้นแต่จะเป็นเหตุสุดวิสัยที่สามารถจะพิสูจน์ได้ว่า ถึงอย่างไรทรัพย์สินนั้นก็จะต้องสูญหายหรือ
บุบสลายอยู่นั่นเอง

ข้อ 7 ผู้รับฝากจะรับฝากทรัพย์สินที่ฝากตามสัญญาให้ครบกำหนดตามสัญญา แต่
ถ้ามีเหตุขัดข้องและผู้รับฝากประสงค์จะขอยกเลิกสัญญาก่อนครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ผู้รับ
ฝากจะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้ฝากทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 60 วัน

ถ้าผู้ฝากประสงค์จะขอยกเลิกสัญญาก่อนครบกำหนดตามสัญญา ย่อมกระทำได้โดย
แจ้งให้ผู้รับฝากทราบล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ 8 ถ้าบุคคลภายนอกอ้างว่ามีสิทธิเหนือทรัพย์สินที่ฝากตามสัญญา และยื่นฟ้อง
ผู้รับฝากก็ดี หรือยึดทรัพย์สินนั้นก็ดี ผู้รับฝากจะต้องบอกกล่าวให้ผู้ฝากทราบทันที

ข้อ 9 ค่าใช้จ่ายในการคืนทรัพย์สินตลอดจนค่าใช้จ่ายอันสมควรที่ผู้รับฝากได้ออก
ไปเพื่อใช้บำรุงรักษาทรัพย์สินหรือเพื่อประโยชน์อันเกี่ยวกับตัวทรัพย์สินที่ฝากตามสัญญา ผู้ฝาก
ตกลงจะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเองทั้งสิ้น

ข้อ 10 หากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามสัญญานี้แม้แต่ข้อหนึ่งข้อใดจนเป็นเหตุให้
อีกฝ่ายหนึ่งได้รับความเสียหายแล้ว ให้อีกฝ่ายหนึ่งเรียกร้องค่าเสียหายหรือนำคดีขึ้นฟ้องร้องต่อศาลได้

สัญญานี้ทำขึ้นเป็นสองฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายได้อ่าน
เข้าใจข้อความโดยตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้ต่อหน้าพยานเป็นสำคัญ

ลงนาม ผู้ฝาก

ลงนาม ผู้รับฝาก

ลงนาม พยาน

ลงนาม พยาน

บัญชีของกลางแนบท้ายสัญญาฝากรักษาของกลาง ลงวันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ลำดับที่	รายการ	ชนิด/ขนาด	จำนวน	หมายเหตุ
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				

รวมของกลางจำนวน.....รายการ รวมทั้งสิ้น.....ชิ้น/.....

(ลงชื่อ)..... ผู้รับฝาก
(.....)

(ลงชื่อ)..... ผู้ฝาก
(.....)

(ลงชื่อ)..... พยาน
(.....)

(ลงชื่อ)..... พยาน
(.....)

สัญญาจ้างเฝ้ารักษาของกลาง

สัญญานี้ทำขึ้น ณ ที่.....ถนน.....
ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
เมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ. ระหว่างกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
โดย..... ซึ่งต่อไปในสัญญานี้
เรียกว่า “ผู้ให้สัญญา” ฝ่ายหนึ่ง กับ.....
อยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....หมู่ที่..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... ซึ่งต่อไปในสัญญานี้
เรียกว่า “ผู้รับสัญญา” อีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงทำสัญญากันมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ผู้ให้สัญญาดตกลงจ้างและผู้รับสัญญาดตกลงรับจ้างดูแลและรักษาทรัพย์สินต่างๆ
อันเป็นของกลาง ดังรายละเอียดที่แนบท้ายสัญญานี้ ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา โดยทรัพย์สิน
ดังกล่าวได้ถูกเก็บรักษาไว้ ณ ที่ หมู่ที่.....
ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....
จังหวัด.....

ข้อ 2 ผู้ให้สัญญาดตกลงจ้างผู้รับสัญญาให้ดูแลและรักษาทรัพย์สินตามข้อ 1 เป็น
ระยะเวลา..... (วัน เดือน ปี) นับตั้งแต่วันทำสัญญาซึ่งจะครบกำหนดใน
วันที่.... เดือน..... พ.ศ.

ข้อ 3 ผู้รับสัญญาดตกลงรับค่าจ้างดูแลและรักษาทรัพย์สินตามข้อ 1 เป็นรายเดือน
เดือนละ..... บาท (.....)

ข้อ 4 ผู้รับสัญญาต้องดูแลและรักษาทรัพย์สินตามข้อ 1 ให้เหมาะสมกับชนิด
และสภาพของทรัพย์สินนั้น หากผู้รับสัญญาจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำให้ทรัพย์สินดังกล่าว
สูญหายหรือบุบสลายไปไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ผู้รับสัญญาจะต้องรับผิดชอบชดเชยราคาหรือค่าเสียหาย
ให้แก่ผู้ให้สัญญา เว้นแต่จะเป็นเหตุสุดวิสัยที่สามารถจะพิสูจน์ได้ว่าถึงอย่างไร ทรัพย์สินนั้นก็คง
จะต้องสูญหายหรือบุบสลายนั่นเอง

ข้อ 5 ผู้รับสัญญาจะต้องไม่นำทรัพย์สินตามข้อ 1 ออกใช้สอยเอง หรือนำไปให้
บุคคลภายนอกใช้สอยหรือให้บุคคลภายนอกดูแลรักษา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร
จากผู้ให้สัญญา หากผู้รับสัญญาฝ่าฝืนข้อกำหนดดังกล่าวจนเป็นเหตุให้ทรัพย์สินตามข้อ 1 เกิดสูญหาย
หรือบุบสลายไม่ว่าเพราะเหตุใด ๆ ก็ตาม ผู้รับสัญญาจะต้องรับผิดชอบชดเชยราคาหรือค่าเสียหายอันเกิด

แต่การนั้น เว้นแต่จะเป็นเหตุสุดวิสัยที่สามารถจะพิสูจน์ได้ว่า ถึงอย่างไรทรัพย์สินนั้นก็จะต้องสูญหายหรือบุบสลายอยู่แน่นอน

ข้อ 6 ผู้รับสัญญาจะดูแลและรักษาทรัพย์สินตามข้อ 1 ให้ครบกำหนดตามสัญญา แต่ถ้ามีเหตุขัดข้อง และผู้รับสัญญาประสงค์จะบอกเลิกสัญญาก่อนครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าวตามข้อ 2 ผู้รับสัญญาจะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้ให้สัญญาทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 60 วัน

ถ้าผู้ให้สัญญาประสงค์จะบอกเลิกสัญญาก่อนครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าวตามข้อ 2 ย่อมกระทำได้โดยแจ้งให้ผู้รับสัญญาทราบล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ 7 หากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามสัญญานี้แม้แต่ข้อหนึ่งข้อใดจนเป็นเหตุให้อีกฝ่ายหนึ่งได้รับความเสียหาย ให้อีกฝ่ายหนึ่งเรียกร้องค่าเสียหายหรือนำคดีขึ้นฟ้องร้องต่อศาลได้

สัญญานี้ทำขึ้นเป็นสองฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายได้อ่านเข้าใจข้อความโดยตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยานแล้ว

ลงชื่อ..... ผู้ให้สัญญา

ลงชื่อ..... ผู้รับสัญญา

ลงชื่อ..... พยาน

ลงชื่อ..... พยาน

บัญชีของกลางแนบท้ายสัญญาจ้างเฝ้ารักษาของกลาง ลงวันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ลำดับที่	รายการ	ชนิด/ขนาด	จำนวน	หมายเหตุ
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				

รวมของกลางจำนวน.....รายการ รวมทั้งสิ้น.....ชิ้น/.....

(ลงชื่อ)..... ผู้ให้สัญญา
(.....)

(ลงชื่อ)..... ผู้สัญญา
(.....)

(ลงชื่อ)..... พยาน
(.....)

(ลงชื่อ)..... พยาน
(.....)

บรรณานุกรม

กฎหมาย

ประมวลกฎหมายอาญา

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510

ระเบียบ คำสั่ง และข้อบังคับ

ระเบียบกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ

ว่าด้วยการเปรียบเทียบคดีความผิดตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510

ระเบียบกระทรวงอุตสาหกรรม

ว่าด้วยการเก็บรักษาและขายหรือจำหน่ายของกลางในคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยแร่

พ.ศ.2522

เอกสารทั่วไป

พิชญ์ สถาปนจารุ, “พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510 ว่าด้วยความผิดและโทษ”, สภาการเหมืองแร่.

คณะผู้จัดทำ

1. คณะที่ปรึกษา

1.1 นายรัช	ผลความดี	ผู้อำนวยการกองการสอบสวนและนิติการ
1.2 นายเทพไทย	กาญจน์โชติ	หัวหน้าฝ่ายสืบสวนสอบสวน
1.3 นายประทีป	วิริยะศิริวัฒนะ	เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน 7ว
1.4 นายณรงค์	ภูจิตานุรักษ์	เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน 7ว
1.5 นายสุรพล	สุขช่วยชู	นักวิชาการทรัพยากรธรณี 7ว
1.6 นายชัยทัส	ทับเที่ยง	เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน 6ว

2. คณะทำงาน

2.1 นายชนะ	อมรโชติ	หัวหน้าฝ่ายประมวลหลักฐาน และติดตามคดี	ประธานคณะทำงาน
2.2 นายสัจจา	สารานิกิจ	นักวิชาการทรัพยากรธรณี 7ว	ผู้ทำงาน
2.3 นายสกนธ์	ต่อวัฒนชัย	นักวิชาการทรัพยากรธรณี 7ว	ผู้ทำงาน
2.4 นายภาพไทย	กั้ววาลนรากุล	นักวิชาการทรัพยากรธรณี 6ว	ผู้ทำงาน
2.5 นายทินกร	จรรยาพงษ์	เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน 6ว	ผู้ทำงาน
2.6 นายราชัญญ์	ไชยนาเคนทร์	เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน 5	ผู้ทำงาน
2.7 นายวรพจน์	ทองใบ	นักวิชาการทรัพยากรธรณี 6ว	ผู้ทำงาน
			และเลขานุการ
2.8 นางจกกล	อุดมวงษ์	เจ้าพนักงานทรัพยากรธรณี 5	ผู้ทำงาน
			และผู้ช่วยเลขานุการ
2.9 นายสิงห์ราม	เทียนสันเทียะ	เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน 3	ผู้ทำงาน
			และผู้ช่วยเลขานุการ